

Gør Det Selv



SVÆRHEDSGRAD

Har du erfaring med en lamelfræser, er opgaven bestemt overkommelig for de fleste gør det selv'ere.

LET

SVÆRT



TIDSFORBRUG

4-5 dage.



PRIS

Ca. 7.000 kr.



MATERIALER

18 mm stavlimet hårdtræsplade:

- 15 trin (A) a 27,5 x 70 cm
- 19 forkanter (B) a 5 x 70 cm
- 1 plade til afsatsen, 60 x 175 cm (C1)
- 1 plade til afsatsen, 37 x 175 cm (C2)

Desuden:

- Lameller ("fisk") · Montagelim
- Trælim · 6 x 120 mm skruer · Gulvolie · Akrylfugemasse · Plastisk træ · Malingopløser · Vandbejdse · Lak, glans 90 · Maling

Fra gammel og slidt til funklenende ny:

Renovering af trappe

En udtjent trappe kan skæmme selv den flotteste entré. **Vi totalrenoverer derfor én af slagsen og viser hele processen,** fra hvordan du fjerner maling, til hvordan de nye trin konstrueres og monteres.

Selvom malingen på gelænderet skaller af, og trinnene på den gamle trappe er så udhulede, at de ikke kan slibes yderligere, så kan trappen sagtens reddes. Ved at lægge nye trin oven på det gamle fyrretræ og skrælle al maling af gelænderet kan den faktisk komme

til at fremstå funklenende flot. Vi har valgt at beklæde den med 18 mm tykke trin i en mørk træsort kaldet termo-eg, som passede til farven på håndlisten.

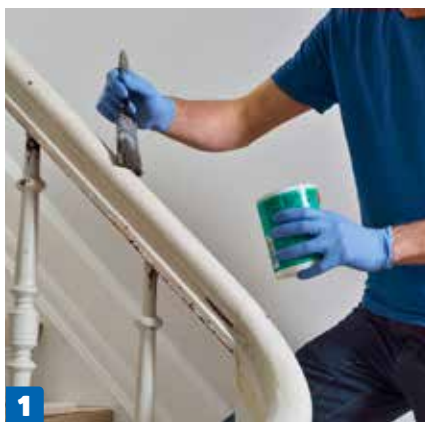
Vi samler hvert enkelt trin af en plade og en strimmel af en plade, der danner trinnets forkant. De to

dele samles ved hjælp af en lamelfræser og små trælameller, også kaldet fisk, som sikrer en solid samling. Inden de nye trin monteres, kan du med fordel male de lodrette stødtrin og vangerne. Du behøver ikke at dække af, da de nye trin kommer til at dække eventuelle malingrester. □

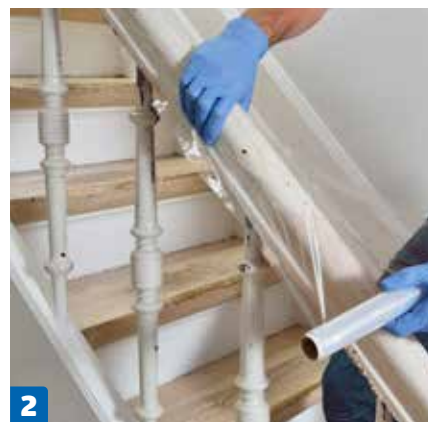
Fjern malingen

Der kræves ikke de store forberedelser, inden du går i gang med at fjerne malingen. Men det er smart at dække ordentligt af. Så behøver du ikke at tænke på, at du sviner, når malingen skrubes af. Første behandling med malingopløser fjerner det meste af den gamle maling. Og hvis du ikke får det hele med, så gentager du bare processen. Det bliver vi nødt til at gøre på gelænderet her.

Når malingen er fjernet, er det vigtigt, at træværket bliver vasket grundigt, da malingopløseren ellers kan ødelægge den lak, der skal efterbehandles med.



1 Smør malingopløser på træværket med en pensel. Det er vigtigt, at den geléagtige masse smøres på i et tykt lag.



2 Dæk af med plastfilm, så malingopløseren ikke tørrer ud. Efter en times tid vil malingen boble op, og det er tegn på, at den er ved at løsne sig, så den kan skrubes af.



3 Fjern plastfilmen efter 1-12 timer, når malingen er boblet op. Skrab malingen af med en spartel, og vask træværket grundigt med lunkent vand.



4 Vask træet med sæbevand, så al malingopløser kommer væk. Brug eventuelt en grydesvamp og ståluld for at komme helt i bund. Lad herefter træet tørre, inden du fortsætter. Det tager cirka 1 time.

Slib og lakér

Inden gelænderet lakeres, skal træet slibes grundigt. Det er lidt bøvl at slibe et gelænder, fordi der er rundinger, fordybninger og balustre at styre uden om, så vi bruger både rystepudser, deltasliber og almindeligt slibepapir for at komme ind i alle kroge. Når træet har en glat flade over det hele, kan du begynde at male.

Her får træet først en gang mørk bejdse for at fremhæve det mørke træ endnu mere. Bagefter lakeres det.

Mange tynde lag lak giver det flotteste resultat – en spejlblank overflade, der er behagelig at gribe om og nem at holde ren. Vi giver gelænderet syv gange lak i alt.



1 Slib gelænderet. Vi bruger en rystepudser på den øverste del og en deltasliber på undersiden. I rundinger og hjørner sliber vi i hånden for at kunne komme til.

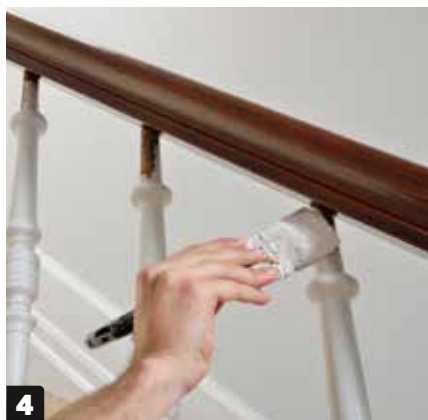


2 Slib balustrene, og pak dem godt ind, så der ikke kommer lak på dem, når gelænderet får den første tur.



3

Giv træet et lag bejdse, og lad det tørre i 6-8 timer. Herefter lakeres gelænderet fire gange på undersiden og syv gange på oversiden. Mellem hvert lag slibes med slibepapir korn 400.



4

Mal toppen af balustrene, når undersiden er lakeret færdig. Mange tynde lag lak giver det flotteste resultat. Derfor får gelænderet tre ekstra lag lak på oversiden, så træet virkelig fremhæves.

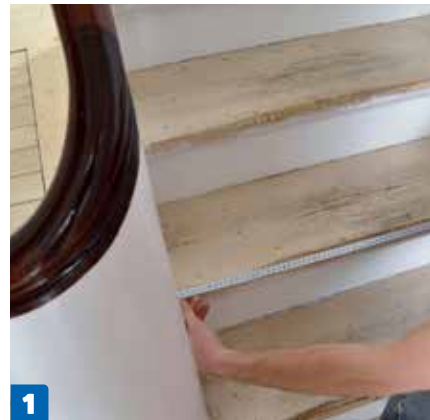


5

Lad lakken tørre natten over, og glæd dig til at lade hånden glide hen over det blanke gelænder.

Skær trinnene til

Vi laver trinnene af bordplader. Ud over at være flotte, så er de nemme at arbejde med og ofte på tilbud. Vi har valgt plader i 18 mm termo-eg, som passer med den mørke håndliste. Hvor godt du kan udnytte pladerne, afhænger af trinnenes størrelse. Vi skærer alle trin og forkanter ud af fem plader, som alle måler 60 x 220 cm. Da de færreste trin er helt ens, er det fordelagtigt både at have en kapsav, en rundsav og en stiksav ved hånden, når der skal skæres.



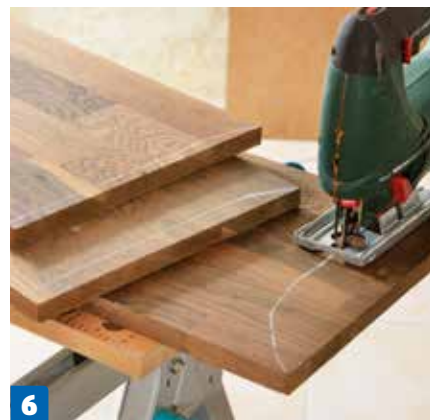
1

Mål trinnene. Du skal kende bredde og dybde, men også højden af forkanten på trinnene. Jo mere nøjagtig du er, jo bedre bliver resultatet. Og husk, at trinnenes størrelse kan variere.



5

Overfør formen til trinnet med tusch. Det kan være en god idé at tjekke, at skabelonen passer, inden du finder stiksaven frem.



6

Skær efter opmærkningen med en stiksav. Du kan med fordel bruge en klinge beregnet til kurvesnit. Sav fra bagsiden, så oversiden ikke flosser.

Trinnene limes på

Takket være en stor trædeflade, den lille forkant og en masse trælim kan vi nøjes med at lime trinnene fast og dermed undgå at skrue i dem.



De nye trin holdes udelukkende på plads af trælim.

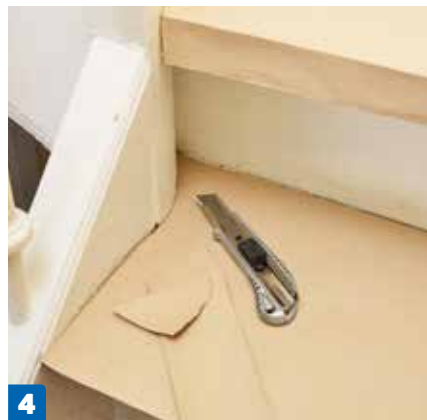
De mørke trin (A) og forkanter (B) samles med små lameller kaldet "fisk".



2 **Skær trinnene ud med en rundsav.** Forkanterne kan med fordel skæres til nu, hvor du har alt værktøjet fremme.



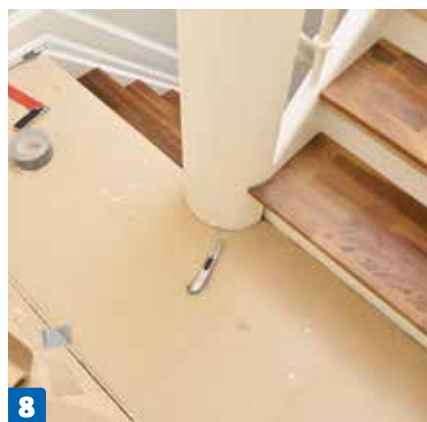
3 **Afkort trinnenes bredde.** De lige trin er hurtigt savet til vinkelret, men tjek lige, om der er skævheder, der skal tages højde for, så trinnene kommer til at passe.



4 **Til rundede trin eller trin,** der på andre måder ikke er vinkelrette, laver du en skabelon ved at lægge afdækningspap på trinnene og skære det ud.



7 **Læg trinnet løst på,** og tjek, om det passer. Trinnet følger heldigvis trappevangen perfekt og giver en flot afslutning. Kan du ikke få trinnet til at passe i første forsøg, må du skære det til med stiksaven.

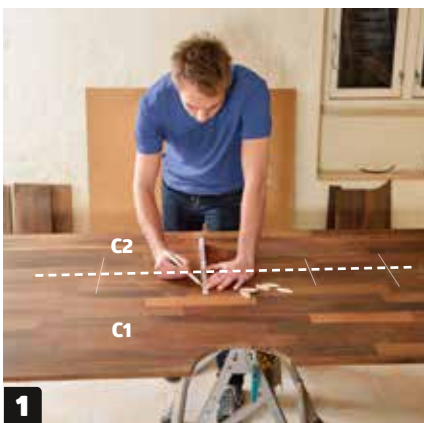


8 **Pas trappeafsatsen til.** Den beklædes med flere stykker plade, der samles. Igen tjener afdækningspap som skabelon, så den passer omkring rundingen.

Saml afsatsen

Trappeafsatsen består af to plader (C1 + C2), der nu er passet til. Den ene er skåret til op ad den runde stolpe, der holder vangen. Den anden, så den dækker resten af afsatsen.

Pladerne skal samles ved hjælp af trælameller (også kaldet fisk) og lim. Det kræver enten en lamelfræser eller en overfræser med skivefræsejern. Her bruger vi en lamelfræser.



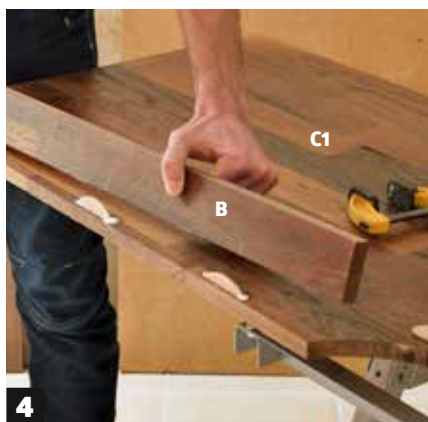
1 **Læg de to plader til afsatsen (C1 + C2) op.** Læg dem præcist kant mod kant, og mærk op med streger, hvor fiskene skal placeres.



2 **Fræs ud i kanten af begge afsatsplader (C1 + C2) dér, hvor du har markeret,** at fiskene skal sidde. Fræseren sørger for, at rillerne ender i præcis samme højde.



3 Fræs ud i forkanten (B) til afsatspladen (C1). Sæt forkanten op under pladen, som udgør afsatsen. I afsatspladen (C1) skal der derfor fræses modstående riller nedefra til fiskene.



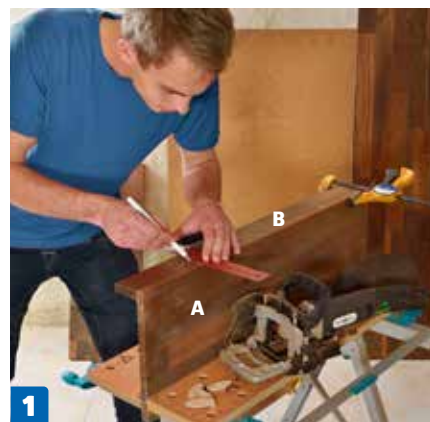
4 Sæt forkanten (B) fast på den side af afsatspladen (C1), som kommer til at stikke ud over et trappetrin. Der skal rigeligt trælim i rillerne. Limen får fiskene til at svulme op, hvilket styrker samlingen.



5 Spænd delene (B + C1) sammen. Overskydende lim vil blive presset ud og skal blot tørres væk. Herefter lader vi limen tørre.

Montér trinforkanterne

Nu skal vi også have sat forkanterne på trinnene. Forkanterne (B) er strimler, der er skåret ud, så de har samme længde som trinnene (A). Delene samles med fisk. Der skal fræses i trinnets underside og i den løse forkants overkant, så de to riller ligger lige over for hinanden og kan danne basis for en tæt samling. Smårevner i samlingen kan fikses med plastisk træ.



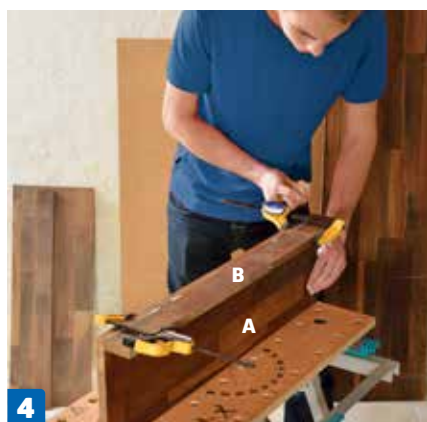
1 Mærk op til to fisk, når trinnene (A) og forkanterne (B) er passet til i bredden. Spænd de to dele sammen, inden du mærker op på begge stykker.



2 Fræs spor til fiskene i forkantstykket (B) og i trinnets (A) underside, så de to kommer til at ligge nøjagtig over for hinanden.



3 Kom trælim i de fræsedede riller og på de to flader. Sæt fiskene ned i rillerne i selve trinnet (A).



4 Spænd de to dele sammen med tvinger. Limen, der bliver presset ud, tørres væk med en klud. Lad limen tørre.



5 Giv de færdige trin olie, inden du sætter dem på trappen. Olien skal masseres godt ind i træet på begge sider, så det bliver helt mættet.

Lim trinnene på

Nu skal det hele lægges på plads, oppefra og ned. Første trin er det såkaldte udtrin, som egentlig er en del af gulvet på første sal. Vi vælger at skære trinkanterne af og erstatte den med en ny, magen til de mørke trin. Du kan også vælge at betragte udtrinet som en del af gulvet på førstesalen og blot lade det være. Trin og trappeafsats limes og fuges, og så er den nye trappe færdig.

Læg desuden mærke til, at forkanten (B) på afsatspladen (C1) er identisk med forkanterne på trappetrinnene (B).



1

Udtrinet limes på. Det er samlet ved at lime tre forkanter (B) sammen oven på hinanden, så de får samme dybde som den gamle forkant, vi har skåret af.



2

Sæt skruer igennem udtrinet og ind i gulvet (det gamle trin) med 6 x 120 mm skruer eller lignende. Undersæk skruehovederne.



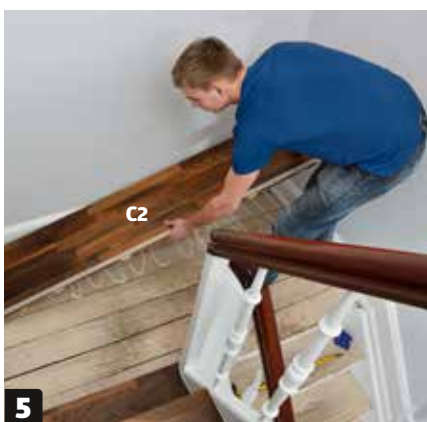
3

Lim trinnene på. Kom montagelim på det gamle trin og dets forkant, og læg det nye trin på plads. Med malertape på kanterne skånes trinnene, når der skal fuges.



4

Læg en akrylfuge langs kanterne, både bagkanten og sidekanterne. Glat fugen med en finhåret pensel dyppet i vand, så den bliver jævn, og fjern tape.



5

Læg afsatspladerne (C1 + C2) på trappeafsatsen. Smør først montagelim på hele fladen og kanterne på de to plader. Dæk de to pladers kanter af med tape dér, hvor de mødes, så limen ikke ender på overfladerne.



6

Skub pladerne (C1 + C2) sammen, så fiske- ne glider ind i rillerne. Bank kiler ned langs væggene, så pladerne presses sammen. Vi monterer kun en forkantliste (B) til højre for den runde stolpe, der holder vangen.



7

Nu er der bare tilbage at trække den sidste strimmel malertape af trappen og tage den i brug.